

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 gld. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrť leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
spravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstiče,
če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Srečne volitve.

Pred 6. leti smo prvič volili neposredno, t. j. brezobzirno na dežele in jene pravice, v državni zbor dunajski. Večina prebivalcev, posebno slovenska in oni konservativni možje, ki so se bali za pravice staršev do šol, za pravice sv. Cerkve in dežel, bila je močno žalostna in pobita. Kajti volitve so bile slabo dokončane. Povsod skoro zmagali so liberalci, nemški ustavoverci. Utrdili so si brezobzirno gospodstvo za celih 6 let. Česar smo se takrat bali, tega smo se res nečakali. Britke skušnje so nam razodele vso pogubnost liberalnih nauk in poslancev. Zato se je pa tudi nevolja širila čedalje bolj. Komaj smo dočakali novih volitev, dobro nadejajoč se, da bomo vsaj nekoliko smrtnih udarcev zavdali pogubnemu liberalizmu. Naše upanje ni bilo jalovo. Usekali smo liberalnemu ustavaštvu najobčutljivejših ran. Težko, da mu bodo popolnem kedaj zacelile!

Volitve so dokončane in od 353 poslancev skoro znana vseh imena. Zamoremo tedaj nekoliko ugibati, kakov bo prihodnji državni zbor. Prvo, kar je tukaj gotovo, je, da po dosedanjej liberalnej poti ne bo šlo dalje naprej. Dosedanjo strahovito večino so liberalci zgubili. Ali tudi konservativnih in narodnih poslancev še ni toliko, da bi imeli ti premogočno in na vse strani popolnem zanesljivo večino. Močni so le toliko, da so liberalcem kos. Večjih močij si morajo pri novih volitvah pridobiti. Za sedaj pa je doseženo dosti! Prvi korak do boljše bodočnosti je storjen in zato pozdravljamo sedajne volitve kot srečne volitve!

V starem državnem zboru bilo je toliko nemških liberalcev, da proti njim dobri poslanci n. pr. Herman, Vošnjak itd. ničesar niso mogli opraviti. No, te sile nimajo več. Okoli 60 je takih liberalcev, ki so popolnem preminoli, ker so ali propali ali še niti kandidirali niso. Med takimi je mnogo najhujših liberalcev: Seidl, Dežman, trije ministri Glaser, Chlumecky, Horst itd. Tudi minister Stremajer je propal v Lipnici, potem v Gradcu in bi ostal popolnem na cedilu, ko bi se ga ne bilo

usmililo v velikih posestnikov (pravoslavni duhovnov) daleč v Bukovini ob ruskej meji, kder je bil naslojed za poslanca izvoljen. Najbolj na zgubi so ustavoverni liberalci v Dalmaciji, na Kranjskem, Moravskem in v Gališkem. Celó dunajska „Neue Freie Presse“ je zajamrala, ko je izvoljene poslance štela in jih delivala med 2 tabora. Naštela je 176 liberalnih ustavakov in 177 liberalcem nasprotnih konservativnih in narodnih poslancev! Vendar sedaj, ko so Dalmatinci vse dosedanje ustavoverce otresli, ko štejejo Poljaki 56 poslancev, utegne za liberalce še hujše biti. Nam se zdi, da bo grof Taaffe za se imel 190 konservativnih in narodnih poslancev proti 163 liberalcem, to pa le takrat, ako česki poslanci pod vodstvom dr. Riegerja pridejo v državni zbor, katerega se ogibljejo uže od leta 1863. Sliši se, da Čehovje res pridejo in tedaj je gotovo, da odstopi liberalno ministerstvo Stremajerjevo in zadobi ali grof Taaffe ali Hohenwarth od cesarja nalog sestaviti novo ministerstvo. Tolik je uspeh našega prizadevanja za dobre volitve! Večjih dač, večjih bremen in nadlog nam liberalci ne morejo nalagati in to je velik uspeh! Za sedaj smemo zadovoljni biti!

Pravila „katoliškega podpornega društva“

v pomoč učiteljicam in učenkam dekliške šole v celjski okolici.

§ 1. Namen društva je: podpirati učiteljice pa tudi učenske privatne dekliške šole v celjski okolici. § 2. Sedež društva je v Celji. § 3. V dosegi tega namena služijo vloge družbenikov. § 4. Družbeniki so ali ustanovniki ali redni udje. Ustanovniki so tisti, ki plačajo društvu 40 gld. av. velj. enkrat za vselej. Redni udje plačujejo naravnost blagajniku ali pa po zaupnih možeh (12) po 2 gld. na leto v celoletnih ali polletnih ali četrletnih obrokih. § 5. Za oskrbljevanje društvenih pravil se voli izmed družbenikov odbor 5 ali 7 udov, kateri si izmed svoje srede volijo načelnika, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika. § 6. Načelnik zastopa društvo v javnosti,

vodi vse društvene zadeve, sklicuje občne zборе in odbornike k sejam, ter podpisuje s tajnikom vred vsa društvena pisma. Ako je načelnik zadržan, oskrbljuje ta opravila njegov namestnik, in ako bi tudi ta zadržan bil, najstarejši odbornik.

§ 7. Tajnik zapisuje zapisnike v vseh občnih in odborovih sejah, vodi imenik družbenikov, podpisuje z načelnikom vred vsa društvena pisma.

§ 8. Blagajnik sprejema vloge družbenikov, jih natančno zapisuje v računsko knjigo, izplačuje vse po odborovem sklepu določene stroške ter je odgovoren za društveno premoženje.

§ 9. Ostali odborniki oskrbljujejo druga opravila po odborovem sklepu.

§ 10. Odbor ima pravico: a) sprejemati ude ali jih iz važnih uzrokov izključevati; b) če kateri odbornik umerje, izstopi, se kam drugam preseli ali svojih dolžnosti ne spolnjuje, namesto njega izmed družbenikov namestnika izvoliti, kar (ima) mora prihodnjemu občnemu zboru z razlogi objaviti; c) izmed družbenikov voliti zaupne može (§ 12) v celjskem mestu, v posameznih vaseh in selih celjske okolice, d) izvoliti, če se mu potrebno zdi, še dva nova odbornika izmed družbenikov; e) če občni zbor željo izreče, znižati ali povikšati ustanovnino in letnino.

§ 11. Za veljavnost odborovih sklepov je potrebno, da se vsi odborniki k sejam povabijo in da je saj nadpolovica odbornikov navzoča. Sklepa se po večini glasov pričujočih odbornikov. Načelnik ne glasuje razun pri volitvah in v takih slučajih, kedar je na obeh straneh enako število glasov, v tem slučaju odločuje njegov glas. Odbor se shaja vsak četrt leta k redni odborovi seji, če pa načelnik za potrebno spozna, ali če dva odbornika zahtevata, se ima izvanredna odborova seja sklicati.

§ 12. Zaupni moži pobirajo vloge pri onih družbenikih, ktere jim odbor odkaže in jih skrajno v četrletnih obokih družbenemu blagajniku izročujejo. Zaupni možje pa tudi imajo pravico, odboru nasvete dajati ter se odborovih sej s posvetovalnim glasom udeleževati.

§ 13. Občni zbor je reden ali izvanreden. Redni občni zbor se skliče po odborovem sklepu enkrat v letu meseca septembra; izvanredni občni zbor se skliče na zahtevanje saj dveh oziroma treh (§ 10, d) odbornikov ali 20 družbenikov.

§ 14. Občni zbor voli pet odbornikov za družbena opravila na 3 leta, tri pregledovalce računov izmed neodbornikov; on sklepa tudi o preuredbi pravil in o prenehanju društva.

§ 15. Le družbeniki imajo pravico: se občnih zborov udeleževati, glasovati in društvu koristne predloge staviti. Glasuje se ustmeno. Odločuje absolutna večina glasov. Občni zbor sme sklepati, če se povabijo vsi družbeniki in če se jih snide najmanje 20. Če bi se jih pa menje sešlo, se ima v 14 dneh novi občni zbor sklicati, pri katerem zamore vsakoršno število družbenikov veljavno sklepati. Predlogi v občnem zboru od družbenikov stavljani se vendar ne smejo v istem zboru razpravljati, čigar dolžnost pa je, jih postaviti na dnevni red prihodnjega občnega zбора.

§ 16. Za občni zbor sestavi odbor dnevni red, ki se ima družbenikom saj en teden poprej naznaniti.

§ 17. Prepir, kateri nastane med družbeniki zaradi družbenih razmer, razločuje odbor.

§ 18. Ako društvo preneha, pripade njegovo imetje kn. škof. dijaškemu semenišču v Mariboru.

Gospodarske stvari.

Kako rece izrejati.

M. Poleg goske se redi navadno skoraj povsod domača reca (*Anas Boschas domestica*). Po nekaterih krajih redijo več gosi, v drugih zopet več rec. Reca ljubi kraje, v katerih je dosti vode, jezer, rek, potokov, ribnikov itd. V takih vodah se reca skoraj celo leto sama redi. Goska se vzdržava bolj na suhi zemlji, ko na vodi, reca pa ravno nasprotno. Kdor si hoče rece rediti, ta mora imeti vode; če ni boljše, poiščejo si kako gnojno mlakužo, po kateri plavajo, stikavajo in si tako živež iščejo. Voda ima tudi na njihovo rodovitnost velik upliv. Vendar pa ne kaže rece na ribnike spuščati, v katerih so male ribice. Preveč jih polové in in pokončajo. Na večje ribe se ne upajo. V sadovnjakih pa in travnikih, na katerih je kaj nagih polžev, črvov in drugega takega mrčesja, so pa rece zelo koristne, ker mnogo take škodljive golazni poberó in požró. Rece se nahajajo po vsi zemlji in jih je več sort domačih rec. Pižmovka ali po napačnem turška reca imenovana se le bolj zaradi lepšega ko zaradi prave koristi redi. Meso po pižmu diši in zato je ljudje ne marajo. Švedska reca je lepo, svetlo, modrozeleno, je večja od navadne rece, pridno nese, se lahko opita in ima okusno meso. Francoska ruanka z modrim perjem je zelo rodovitna. Med vsemi mnogobrojnimi sortami tujih rec ste ti dve najbolj priporočilne vredni. Angleška sjlesburjanka perja belega ko sneg je za pitanje tudi prav dobra. Jedna najlepših sort je brez ugovora tako imenovana reca školjka ali reca požarovka, vendar pa je zaradi koristi ne bode nikdo redil, ker ravno premalo koristi daje. Domača navadna reca se redi ne le ob živalskih, ampak tudi ob rastlinskih tvarinah. Ona je z najslabejšo pičo zadovoljna. Njena hrana niso le vsakojaka zrna, kruh, krompir, mesni odpadki, drob drugih živali, ampak tudi morska leča, žabje in ribje ikre, mlade žabice in ribice, gliste, polži, kobilice, brošči itd. Če ne najde na prostem dosti hrane, tako se jim daje zjutra predno grejo na pašo, nekoliko hrane, kakor otrobov ali črne moke pomešane s krompirjem ali nekaj zrnja itd. Nikdar pa ne smejo rece žeje trpeti. Črstva, čista voda mora jim vedno biti pripravljena. Navadno začno rece meseca marca jajca nesti in nesejo noter do meseca junija. V časih nanesejo, če se jim z gnezda, vedno do dveh jajc, jajca sproti pobirajo, po 60 jajc. Parajo se od februarja do konca majnika. Plemenijo se večidel najraje na